

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

OBSERVACIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ EN LA DISLÈXIA

En col·laboració amb el Col·legi de Logopedes de Catalunya

Barcelona, 28 d'octubre de 2011

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

L'escriptura és un codi de comunicació social que té característiques comunicatives pròpies i funcions específiques per a les diferents cultures i comunitats, i seran aquestes peculiaritats les que portaran al subjecte a interessar-se per aprendre'l.

OBSERVACIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ EN LA DISLÈXIA

CONSIDERACIONS SOBRE L'APRENTATGE EN LLENGUA ESCRITA

- El llenguatge escrit és una intervenció cultural i no un procés natural.
- El llenguatge escrit, en els sistemes alfabètics, suposa assimilar un codi que en automatitzar-lo ens permet centrar-nos en altres aspectes del mateix text.
- Ensenyar a llegir i escriure suposa tenir en compte quatre dimensions:
 - Aspectes funcionals i culturals
 - Aspectes representacionals
 - Aprendre el codi
 - Comprensió lectora

OBSERVACIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ EN LA DISLÈXIA

QUÈ ÉS LA DISLÈXIA (I)

- La dislèxia és un trastorn d'aprenentatge que afecta principalment les habilitats implicades en la lectura fluent de les paraules i en la seva escriptura, en absència d'alteracions neurològiques i/o sensorials que ho justifiquin i havent rebut prèviament oportunitats escolars per al seu aprenentatge.
- La dislèxia es dona al marge de les habilitats intel·lectuals. Les dificultats lectores mostren una elevada correlació amb les habilitats fonològiques i no tant amb el nivell d'intel·ligència general.
- **La gravetat de les dificultats depèn sovint de la qualitat i precocitat amb què s'hagi donat suport a l'alumne tant en l'àmbit familiar com en l'escolar.**

OBSERVACIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ EN LA DISLÈXIA

QUÈ ÉS LA DISLÈXIA (II)

- ❑ La millor intervenció per pal·liar la dislèxia és la bona intervenció pedagògica, amb els propis recursos del mestre a l'aula o proporcionant, en casos més greus, un suport més intensiu i ajuda a llarg termini.
- ❑ La dislèxia en la seva manifestació típica acostuma a anar associada a altres trastorns del neurodesenvolupament. Com a trastorn aïllat és rar trobar-la.
- ❑ Segons estudis recents la prevalença estimada de la dislèxia, tot i que varia segons on es marqui el límit en l'ampli espectre de símptomes, és entre el 4 i el 10%.

OBSERVACIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ EN LA DISLÈXIA

Factors que fan preveure un millor pronòstic

- Una detecció precoç i una intervenció de qualitat
- Bones habilitats de llenguatge oral
- Habilitats per mantenir l'atenció
- Un bon suport familiar i escolar

OBSERVACIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ EN LA DISLÈXIA

NECESSITAT D'UNS PROTOCOLS D'OBSERVACIÓ I DETECCIÓ (I)

- ❑ Al valorar un nen amb dislèxia es pot trobar dèficits neurològics preceptius, lateralitat i psicològics que afecten a la capacitat per descodificar paraules soles.
- ❑ Els primers símptomes relacionats amb la dislèxia apareixen als 2 anys i associats a trastorns fonològics, que es mostren com una mala vocalització.
- ❑ Als 5 anys s'aprecien dificultats per identificar algunes lletres. La autèntica problemàtica apareix a l'Educació Primària. El nen mostra una major dificultat per llegir i escriure.

OBSERVACIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ EN LA DISLÈXIA

NECESSITAT D'UNS PROTOCOLS D'OBSERVACIÓ I DETECCIÓ (II)

- Els protocols tenen com a objectiu poder observar i detectar precoçment els nens que presenten dificultats en l'aprenentatge de la llengua escrita de cara a poder-hi intervenir al més aviat possible tant per redreçar el seu aprenentatge com, en alumnes més grans, per oferir els suports per assegurar el seu progrés acadèmic i personal.
- **El protocol s'adreça als mestres i professors, professionals que millor poden observar i detectar els problemes en l'aprenentatge, en general, i donar el suport de forma adequada en la llengua escrita.**

OBSERVACIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ EN LA DISLÈXIA

ORIENTACIONS PER A LA INTERVENCIÓ (I)

- Si es donen suports precoçment dels aprenentatges fonològics abans de l'inici de la lectura es pot assegurar la prevenció de les dificultats lectores.

- De forma general i davant les dificultats d'aprenentatge dels alumnes cal assegurar tres nivells d'intervenció:
 - Nivell 1: Fer un treball específic a tot el grup classe per beneficiar tots els alumnes i sobretot els que presenten dificultats
 - Nivell 2: Tasca de petit grup o intervenció personalitzada
 - Nivell 3: Suport intensiu

- En cada etapa s'especifiquen actuacions adaptades segons les edats i dificultats dels alumnes

OBSERVACIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ EN LA DISLÈXIA

ORIENTACIONS PER A LA INTERVENCIÓ (II)

- Informació per als mestres:
 - Currículum i organització. Suport Escolar Personalitzat: www.xtec.cat/sep

- Informació per als pares:
 - Família i escola: www.gencat.cat/ensenyament/familiaiescola

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

“Vostès mai entendran el que se sent al ser dislèxic. Mai entendran el que és ser humiliat tota la infància i que cada dia et facin pensar que mai tindràs èxit en res”.

Jackie Stewart (1939)

Campió de Fórmula 1

“Hi ha una força motriu més poderosa que el vapor, l'electricitat i l'energia atòmica: la voluntat”.

Albert Einstein (1879-1955)

Premi Nobel de Física